

Memo – verhoging bijdrage RIEC-Oost Nederland

Datum 3 december 2018
Aan Leden van het DVO
Van Stuurgroep RIEC- Oost Nederland
Betreft Verhoging bijdrage RIEC-Oost Nederland

Inleiding

Het RIEC-Oost Nederland werkt al 10 jaar vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid als netwerkorganisatie aan de bestuurlijke en geïntegreerde aanpak van georganiseerde criminaliteit. Samen zijn wij hierbij meer dan de som der delen: een integrale sturing en aanpak is een absolute voorwaarde voor succes. De RIEC-samenwerking is reeds een ruim aantal jaren in ontwikkeling en bevindt zich op een scharnierpunt. De tijd van pionieren is voorbij en de tijd is aangebroken om een volgende stap te maken. De samenwerking is meer gemeengoed geworden en wordt nu verankerd in de reguliere werkwijze van de partners. De focus verschuift meer van het bewustmaken en signaleren naar het leveren van expertise, het opwerken van informatie en het uitvoeren van interventies. Dat betekent dat ook de verantwoordelijkheden van de RIEC-partners daarin mee moeten bewegen. Deze veranderingen kosten inspanning, tijd en geld.

Structurele inkosten en uitgaven in balans.

de politieregio Oost en tevens het werkgebied van het RIEC-ON is ca 1/5 deel van Nederland. Zowel qua oppervlakte, aantal gemeenten als inwoners. Het basisbedrag van het RIEC-ON betreft als vanaf het begin 1/10 van het rijksbudget voor de RIEC's (een bijdrage van 735.000 euro). De opgave voor de aanpak van ondermijning is de afgelopen jaren alleen maar gestegen, tegelijkertijd zijn ook de kosten voor de bedrijfsvoering van het RIEC toegenomen. Het begroote tekort is van ca 190.000 in 2016 euro opgelopen naar ruim 400.000 euro in de oorspronkelijke begroting 2018. In de jaren 2016 en 2017 is de begroting sluitend gemaakt met incidentele inkomsten van Rijk en Provincies. Voor de vaststelling van de begroting 2018 heeft de stuurgroep (bestaande uit voorzitter, 5 Burgemeesters uit de 5 districten en vertegenwoordigers van Provincie, Openbaar Ministerie, Politie en Belastingdienst.) ook een voorbehoud gemaakt in goedkeuring. Het ministerie van J&V heeft inmiddels haar structurele bijdrage verhoogd met 390.000 euro waardoor de begroting in 2018 inclusief incidentele middelen nagenoeg break-even loopt m.b.t. de reguliere taken. Op basis van de huidige betaalde bezetting van 22 personen (10 analisten, 5 accountmanagers & 3 BIBOB specialisten, 4 management/bedrijfsvoeringsfuncties) zal de begroting met de huidige bijdrage in 2019 een tekort opleveren van circa 210.000 euro. Hierbij is al rekening gehouden met inzet van 250.000 euro vanuit het Ministerie van J&V voor Intelligence en analyse. Om de huidige inzet te blijven garanderen is een extra bijdrage van ca 210.000-250.000 euro noodzakelijk. Dit komt neer op een bijdrage van circa 8 cent per inwoner = 250.000 euro. Hiermee wordt niet alleen voldaan aan een structureel sluitende begroting, maar ook aan de cofinancieringseis van het ministerie. Het ministerie heeft namelijk aan de eerdergenoemde verhoogde structurele bijdrage ook een cofinancieringseis gesteld.

Scenario's bijdrage

De bijdrage van gemeenten betreft al vanaf de start van het RIEC-Oost Nederland in 2008 15 eurocent per inwoner. De bijdrage is ondanks de loon en prijsstijgingen in de laatste 10 jaar, nooit geïndexeerd. Op basis van het verzoek van stuurgroep in November 2017 is op 29 juni en 28 september 2018 gesproken over 4 scenario's:

	1	2	3	4
	Loon/prijs	cofinanciering	kleine ambitie	Ambitie
Verhoging per inwoner	+0,05	+0,08	+0,10	+0,15
Gemiddelde verhoging bijdrage	2.000	3.250	4.000	6.100
Verhoging voor grootste gemeente	8.534	13.654	17.068	25.602
Verhoging voor kleinste gemeente	75	121	151	226
Totale verhoging inkomsten RIEC	160.000	225.000	320.000	480.000

Scenario 1 Loon en prijscompensatie

Scenario 1 betreft een verhoging van 5 cent naar 20 cent per inwoner en is gebaseerd op sec een compensatie van de loon en prijsstijgingen van de afgelopen jaren. Hiermee wordt deel van de aanvulling op de cofinanciering gerealiseerd en blijft nog een gat van circa 50.000 euro in de structurele dekking van de begroting. Vanaf de start van het RIEC-ON in 2008 is de bijdrage in de kosten geleverd door de vaste bijdrage van het Ministerie en de cofinanciering van gemeenten, provincie, Openbaar ministerie, Politie en Belastingdienst. Deze bijdragen zijn in de afgelopen tijd niet geïndexeerd. Alleen de bijdragen in natura zijn meegegroeid met de looncompensatie. Omdat de bijdrage per inwoner laag is, is een indexatie nooit eerder doorgevoerd.

Scenario 2 Cofinanciering

Scenario 2 gaat uit van een procentueel gelijke verhoging van de geldelijke bijdrage van gemeenten ten opzichte van deze van de rijksbijdrage een verhoging van 55% (een verhoging van 8 naar 22 cent per inwoner). Cofinanciering is afgedekt en de structurele uitgaven zijn sluitend met de structurele inkomsten.

De bijdrage van het ministerie van J&V was tot 2018 gelijk aan de bijdrage aan alle andere 9 RIEC's. Hierbij is geen rekening gehouden dat de regio Oost Nederland circa 1/5 van heel Nederland omvat, zowel qua oppervlakte, als inwoners en aantal gemeenten. Inmiddels is het ministerie doordrongen van deze situatie en heeft ze de bijdrage (structureel) met 390.000 euro verhoogd naar ruim 1,1 miljoen. Voor deze verhoging is echter ook structurele cofinanciering nodig/vereist. Omdat de cofinancieringseisen ook veranderd zijn waardoor de gemeentelijke inzet (lees het aantal uren dat wordt ingezet) bij informatiepleinen / casusoverleggen niet meer gebruikt kan worden als cofinanciering, zijn aanvullende middelen nodig. Door verhoging van de gemeentelijke bijdrage kan hierin worden voorzien. In dit scenario ontstaat een sluitende begroting (+15.000 euro)

Scenario 3 en 4 Hogere ambitie aanpak ondermijning

Het door overheidspartners samen georganiseerd aanpakken van ondermijnende criminaliteit blijkt een complexe opgave. Bovendien vraagt het georganiseerd door de overheid aanpakken van criminaliteit dat van oudsher taakgerichte organisaties doelgericht gaan samenwerken. Het verenigen van de diverse doelstellingen van de

afzonderlijke partners is niet altijd gemakkelijk. De ondersteuning door het RIEC is hierbij een kans om de georganiseerde criminaliteit aan te pakken. Dit vraagt wel om een meer robuustere omvang van het RIEC-ON. Deze ambitie heeft de stuurgroep uitgesproken. Middels een verhoging van de bijdrage kan naast de het opvangen van gestegen lonen en prijzen ook ruimte gecreëerd worden voor structurele uitbreiding van de beperkte capaciteit.

Scenario 3 beperkte ambitie

Scenario 3 gaat uit van de verhoging van 10 cent naar 25 cent per inwoner conform eerder afgesproken in de stuurgroep in november 2017. Daarbij is sprake van een beperkte ambitie aangezien deel van de verhoging ingezet moet worden ten behoeve van loon en prijscompensatie. Er ontstaat circa 110.000 euro ruimte in de begroting voornamelijk bedoeld voor het regio breed inzetten van communicatie als interventie bij gemeenten. Met name bij kleinere gemeenten is deze capaciteit beperkt in zowel omvang als specifieke expertise. Door dienstverlening vanuit RIEC kan efficiënt en effectief ondersteund worden.

Scenario 4 Hogere Ambitie

Scenario 4 gaat uit van een ambitie om als gemeenten de structurele aanpak van ondermijning te vergroten. De gemeentelijke bijdrage wordt daarbij verhoogd met 15 cent naar 30 cent per inwoner. Percentueel een forse verhoging maar in vergelijking met de bijdragen aan de RIEC's in andere regio's (zie bijlage) is de huidige bijdrage laag. Een bijdrage van 25-30 cent per inwoner ligt meer rond het gemiddelde. Hierdoor ontstaat ruim 2,5 ton aan ruimte in de begroting om gemeenten structureel te ondersteunen op het gebied van de aanpak van ondermijning. Naast de eerder genoemde flexibele ondersteuning op het gebied van communicatie wordt hierbij geïnvesteerd in de intelligence positie bij gemeenten vanuit een proactieve en preventieve aanpak. Met tactische strategische analyses kunnen gemeenten in vroegtijdig stadium geïnformeerd worden over opkomende fenomenen en gelegenheden met direct een advies voor mogelijke acties. Daar waar de huidige inzet zich meer op het proces van "signaal naar interventie" begeeft, zal deze inzet meer gericht zijn op het deel "van informatie naar signaal"

Ondermijningsfonds

Het Rijk heeft tevens een hogere ambitie voor de aanpak van ondermijning vastgelegd in haar regeerakkoord en hiervoor landelijk 10 miljoen structureel en 100 miljoen incidenteel beschikbaar gesteld. Vanuit de 10 regio's en de landelijke partners zijn hiervoor plannen opgesteld die voorliggen ter toetsing en accordering bij het ministerie. De plannen en bijbehorende middelen zijn bedoeld voor versterking van de aanpak in de Regio en niet voor de inzet voor de huidige RIEC's. De gelden lenen zich dan ook niet om ingezet te worden als reguliere RIEC financiering maar zijn bedoeld om uitvoering te geven aan de regionaal geformuleerde plannen.

Verhoging bijdrage

Rekening houdend met de bovengenoemde ontwikkelingen (loon- en prijscompensatie, cofinancieringseisen en ambitie) is de stuurgroep bij meerderheid van mening dat het noodzakelijk is om de bijdrage te verhogen met 15 cent per inwoner. De totale gemeentelijke bijdrage betreft dan 30 cent per inwoner per 2019, zo luidt het voorstel. Tevens wordt met deze hogere bijdrage ook aan de co-financieringseis van het Ministerie van J&V voldaan. Indien een verhoging niet doorgevoerd kan worden zal dit effect hebben op de huidige dienstverlening en ondersteuning. Ter vergelijking is als bijlage een overzicht bijgevoegd waarin uiteen is gezet wat de bijdragen in de overige eenheden van gemeenten aan de RIEC's zijn.

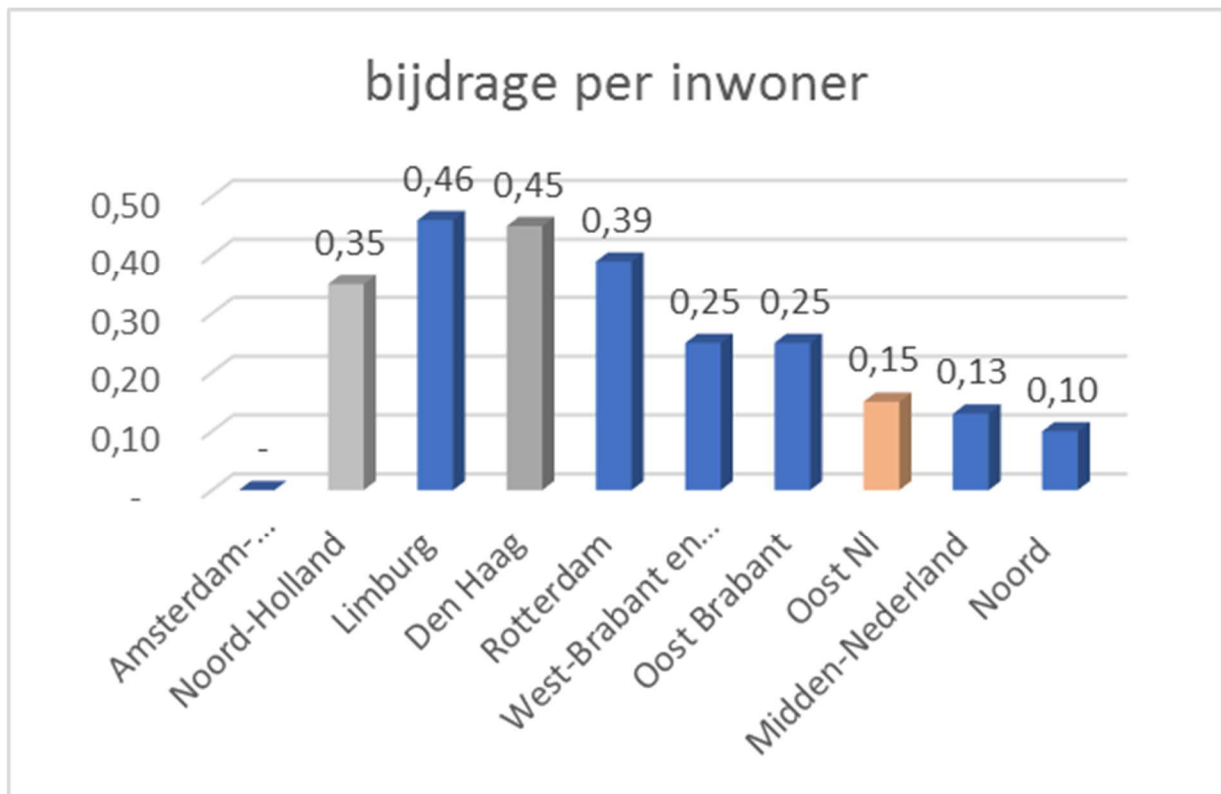
Beslispunt

De stuurgroep RIEC vraagt aan de leden van het DVO:

- oriënterend te vergaderen over de 4 scenario's voor de bijdrageverhoging aan het RIEC-Oost Nederland per 2019 om hier in de volgende vergadering een standpunt over in te nemen.

Verdere proces

Naast de inhoudelijke behandeling in het DVO, zal ook in de vier andere DVO's dit voorstel worden geagendeerd. Op basis van de besluitvorming zal de bijdrage aangepast worden. Aangezien de meeste gemeentelijke begrotingen reeds vastgesteld zijn of zeer binnenkort worden vastgesteld, is het voor gemeenten wel de vraag of en hoe gemeenten deze kosten mee kunnen nemen in de eigen boekhouding. Waar de ene gemeente flexibele ruimte heeft binnen eigen budgetten, is dat bij een andere gemeente niet het geval. Bij de ene gemeente valt de verhoging van de bijdrage binnen de (in de meeste gemeenten gangbare) "verantwoordingsmarges", bij de andere gemeente kan een melding in een bestuursrapportage in 2019 wellicht volstaan. Er kan ook gekozen worden de verhoging pas bij de begroting 2020 te effectueren. In dat laatste geval zal de begroting 2019 van het RIEC-ON niet sluiten met structurele middelen en er naar incidentele middelen gezocht moeten worden om de begroting sluitend te krijgen.

Bijlage: Overzicht bijdrage per inwoner overige eenheden

Figuur1: Inzicht huidige inwonersbijdrage 2019 voor alle RIEC's